

Nr 44

Skatteutskottets betänkande i anledning av motion angående beskattningen av kungahuset.**Motionen**

I motionen 1971:170 av herr Palm (s) och fru Sigurdsen (s) hemställs att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning av kungahusets beskattningsförhållanden och att förslag framläggs om nya beskattningsregler för kungahusets inkomster och förmögenheter.

Gällande bestämmelser

Kungahusets medlemmar har sedan länge varit befriade från skatt på av staten anvisat anslag och på inkomst av kapital samt på förmögenhet. Sälunda är medlem av kungahuset enligt 54 § kommunalskattelagen och 7 § förordningen om statlig inkomstskatt befriad från skattskyldighet för anslag, som anvisats av staten, och för inkomst av kapital. I rättspraxis har medlem av kungahuset också befriats från skyldighet att erlagga kupongskatt, eftersom nämnda skatt är avsedd att ersätta den statliga inkomstskatten. Vidare är medlem av kungahuset jämlikt 6 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt frikallad från utgörande av skatt för förmögenhet.

Fram till år 1959 har kungahusets medlemmar erlagt arvsskatt i vanlig ordning. Att så skett torde äga visst samband med arvsskattens tidigare karaktär av stämpelavgift. Dödsbon efter medlemmar av kungahuset var emellertid uttryckligen undantagna från den år 1947 införda kvarlåtenskapsskatten. När sistnämnda skatt år 1958 avskaffades och inarbetades i arvsskatten, bibehölls den förut tillämpade ordningen på det sättet, att arvs- och gåvoskatteskalan av år 1941 skulle tillämpas på egendom, som medlem av kungahuset förvärvat genom arv, testamente eller gåva från annan medlem därav. Bestämmelserna härom är intagna i punkt 2 av övergångsbestämmelserna till förordningen (1970:174) om ändring i förordningen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt.

Enligt 2 § förordningen om automobilskatt är bil, som ägs av medlem av kungahuset, undtagen från skatteplikt, och enligt 6 § förordningen om omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall äger medlem av kungahuset, efter ansökan, rätt till restitution av erlagd omsättningsskatt.

Slutligen kan nämnas att enligt 8 § tulltaxeförordningen åtnjuts tullfrihet för varor, som inkommer för kungahusets medlemmars räkning.

Frågans tidigare behandling

Frågan om upphävande av kungahusets skatteförmåner aktualiserades bl. a. i motioner vid 1961 års riksdag. Bevillningsutskottet avstyrkte bifall till motionerna i sitt av riksdagen godkända betänkande 1961:12. Utskottet ansåg det inte ändamålsenligt att föreskriva skattskyldighet för det statliga anslag, som tillerkänns medlem av kungahuset, eftersom beslutet måste kombineras med en mot skatten svarande uppräknings anslaget. Beträffande skattefrihet för inkomst av kapital och för förmögenhet uttalade utskottet, att denna fråga borde ses mot bakgrund av att vissa grundlagsstadgade inskränkningar gäller i fråga om möjligheterna för kungahusets medlemmar till förvärsarbete. Enligt utskottets mening förelåg inte tillräckliga skäl att ändra denna av ålder bestående skattefrihet.

Kapitalskatteberedningen har i sitt nyligen avlämnade slutbetänkande Teknisk översyn av kapitalbeskattningen (SOU 1971:46) inte föreslagit några ändringar i fråga om förmögenhets- samt arvs- och gåvobeskattningen av kungahusets medlemmar. En ledamot av kapitalskatteberedningen, riksdagsmannen Stig Alemyr, uttalar emellertid i en till beredningens betänkande fogad reservation, att kungahusets medlemmar bör erlägga kapitalskatt och skatt på avkastning av kapital enligt samma regler som gäller för andra medborgare.

Utskottet

Enligt gällande bestämmelser är medlem av kungahuset vid inkomstbeskattningen befriad från skattskyldighet för anslag, som anvisats av staten, och för inkomst av kapital. Kungahusets medlemmar är dessutom frikallade från skyldighet att erlägga förmögenhetsskatt.

Utredningsyrkandet i motionen syftar till sådana ändringar av reglerna för inkomst- och förmögenhetsbeskattningen att kungahusets medlemmar blir jämställda med övriga medborgare.

Vad angår frågan om beskattning av det anslag från staten, som tillerkänns medlem av kungahuset, vill utskottet erinra om att anslaget beräknas med utgångspunkt från att det inte är föremål för beskattning. Skattefriheten för inkomst av kapital och för förmögenhet har sin grund i de grundlagsstadgade inskränkningar, som gäller för kungahusets medlemmar i fråga om möjligheterna att inneha civil statstjänst och enskild tjänst samt utöva affärsverksamhet.

Utskottet vill också erinra om att grundlagberedningen enligt sina direktiv har att överväga statschefens ställning i en modern parlamentarisk demokrati. Innan slutlig ställning tagits härtill anser utskottet inte att det finns anledning att ta upp frågan om kungahusets beskattning till prövning, varför utskottet avstyrker bifall till motionen.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen avslår motionen 1971:170.

Stockholm den 13 oktober 1971

På skatteutskottets vägnar

ERIK BRANDT

Närvarande: herrar Brandt (s), Magnusson i Borås (m), Eriksson i Bäckmora (c), Kristenson (s), Wärnberg (s), Larsson i Umeå (fp), Carlstein (s), Nilsson i Trobro (m), Wikner (s), Sundkvist (c), Stadling (s), Westberg i Hofors (s), Olof Johansson i Stockholm (c), Hörberg (fp) och fru Normark (s).

